

Train je basisatlasvaardigheden

Kaarten en gegevens over landen zoek je op in een atlas. Maar hoe gebruik je ook alweer een atlas? Hoe vind je snel de juiste gegevens en informatie? De ster-vragen zijn iets moeilijker. Lukt het je om ze allemaal te beantwoorden?

A. Werken met de Bosatlas

Je hebt het vast wel eens in je werkboek **GB40A** zien staan. Maar wat betekent het ook al weer? GB staat voor Grote Bosatlas. Het getal verwijst naar de bladzijde. Sommige bladzijden staan meerdere kaarten. Daarom verwijst de letter achter het getal naar de juiste kaart.

Bij de oefeningen vind je eerst de 53e (tussen haakjes) en daarna de 54e druk

GB 40A	betekent	Grote BosAtlas	bladzijde 40	kaartnummer A
---------------	----------	----------------	--------------	---------------

Opdrachten bij A

1. Geef de titels van de kaarten die horen bij de bladzijden van de Grote Bosatlas.

Grote Bosatlas	Titel van de kaart
(GB73B) GB73B	(vul in op het antwoordenblad)
(GB163) GB175	(vul in op het antwoordenblad)
(204A) GB236A	(vul in op het antwoordenblad)

B. ALGEMENE LEGENDA (voorin op de binnenkaft van de atlas)

Wanneer je de openslaat zie je op de binnenkant van de kaft de Legenda. De **legenda** is een lijst waarin staat wat de kleuren en symbolen op de kaart betekenen. Er zijn verschillende symbolen.

Opdrachten bij B

2. In de algemene legenda bij thematische kaarten zie je het symbooltje voor het Edele metaal goud. Teken het symbooltje na op het antwoordenblad.
3. Bij diepte en hoogte (rechts onder) zie je verschillende kleuren. Welke kleur geeft diepte aan?
4. * Een **vliegveld** voor bijvoorbeeld kleine propellervliegtuigen of jachtvliegtuigen heeft een ander symbooltje dan een **luchthaven**. Schiphol is zo'n luchthaven. Op een luchthaven landen en vertrekken veel burgervliegtuigen. Teken beide symbooltjes op het antwoordenblad?

C. ALGEMENE INHOUD

Soms heb je informatie nodig over een stad, gebied of werelddeel. Voor kaarten over een bepaald ONDERWERP gebruik je de Algemene Inhoud. In de algemene Inhoud staan alle kaarten op een rijtje. Elke kaart staat vermeld met bladnummer en titel. De inhoud is ingedeeld naar gebied. Zo staan alle kaarten over Nederland onder elkaar en alle kaarten over bijvoorbeeld Afrika. Je vindt de inhoud voor in de atlas op GB53/4 GB54/2.

Opdrachten bij C

1. Kijk bij de algemene inhoud bij het land Nederland.
 - a. Welk kaartnummer hoort bij bevolking: bevolkingsdichtheid?
 - b. Welke kaart gaat over het bodemgebruik in de Nederlandse landbouw?
2. Welke kaart moet je gebruiken wanneer je iets wilt weten over de ontbossing van de Aarde?

D. KAARTTYPEN (GB13)

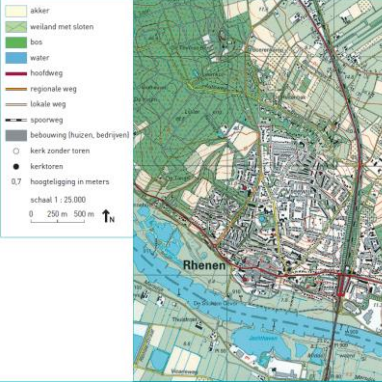
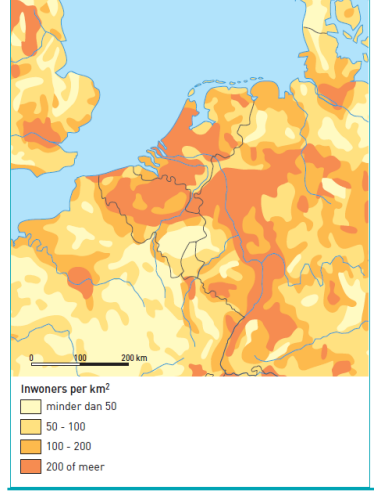
Kaarten kunnen je veel informatie geven. Op (GB13) GB13 zijn verschillende kaarten weergegeven. Ze gaan allemaal over Amsterdam. Alleen het onderwerp verschilt en de manier waarop de informatie is weergegeven. Bij deze opdracht moet soms meerdere kaartjes gebruiken voor een antwoord.

Opdrachten bij D

1. Bekijk GB13 Welke twee kaarten gaan over de bevolkingsdichtheid?
2. * GB13A is een gekleurde kaart. Het lijkt op een mozaïek. Lees de tekst bij GB13A.
 - a. Wat betekenen de verschillende kleurvlakken?
3. * Wanneer je GB13A en GB13B vergelijkt dan zie je een duidelijk verschil.
 - a. Welk verschil zie je?
 - b. Bij GB13B staat één stip voor personen.
 - c. In welke wijken wonen de meeste mensen volgens deze kaart?
4. GB13H geeft aan de hand van groene pijlen de verhuizingen van mensen binnen Amsterdam aan. We noemen dit verhuizen 'migratie'.
 - a. Je ziet dikke en dunne pijlen. Wat betekent de dikte van de pijl?
 - b. Vanuit welke twee stadsdelen vinden de meeste verhuizingen plaats?

E. SOORTEN KAARTEN

Wanneer je door de atlas bladert, zie je dat er verschillende soorten kaarten zijn. Niet elke kaart kun je overal voor gebruiken. Kaarten worden gemaakt met een bepaald doel. Een spoorkaart bijvoorbeeld GB14D gebruik je voor het spoor en niet om een wandelroute uit te zetten. Nieuw is dat er steeds vaker kaarten en foto's of satellietbeelden gecombineerd worden.

<p>BRON 2 Overzichtskaart: Nederland en omgeving.</p> <p>Hoogte</p> <ul style="list-style-type: none"> ← 0 m. 0 - 100 m. 100 - 200 m. → 200 m. <p>Plaatsen met</p> <ul style="list-style-type: none"> meer dan 1 miljoen inwoners 250.000 - 1 miljoen inwoners 100.000 - 250.000 inwoners 	<p>BRON 1 Topografische kaart: Rhenen en omgeving.</p> <p>skler weiland met slooten bos water hoofdweg regionale weg lokale weg spoorweg bebouwing (huizen, bedrijven) kerk zonder toren kerktoren hoogteligging in meters schaal 1 : 25.000 0 250 m 500 m</p>	<p>BRON 3 Thematische kaart: Aantal inwoners per vierkante kilometer in West Europa.</p> <p>Inwoners per km²</p> <ul style="list-style-type: none"> minder dan 50 50 - 100 100 - 200 200 of meer
<p>Overzichtskaarten: Overzichtskaarten geven een overzicht van een groot gebied. Alleen de grootste rivieren, steden en wegen staan op de kaart.</p> <p>Hierboven zie je een overzichtskaart van Nederland en omgeving.</p>	<p>Topografische kaarten: Topografische kaarten geven een overzicht van een klein gebied. Ze zijn veel minder verkleind dan andere kaarten. Op topografische kaarten kun je elke straat en bijna ieder huis zien staan.</p> <p>Hierboven zie je een topografische kaart van Rhenen en omgeving</p>	<p>Thematische kaarten: Thematische gaan over één of meer onderwerpen. Bijvoorbeeld over waar veel mensen wonen en waar weinig.</p> <p>Hierboven zie je een thematische kaart van het aantal inwoners per vierkante kilometer</p>

Opdrachten bij E

1. GB15A is een luchtfoto van een stad. Welke stad is op de foto te zien?
2. Leg uit hoe het komt dat de twee begraafplaatsen op de foto van GB15A moeilijk te zien zijn.
3. GB15D is een plattegrond. Of wel een sterk versimpelde weergave van de werkelijkheid. Leg uit dat de begraafplaatsen nu wel goed te zien zijn.
4. * Zoek op GB15E Willemstad op (Vlabbij het Hollands Diep). Je ziet ook op de overzichtskaart dat sommige wegen overdreven getekend zijn. De A29 bijvoorbeeld is in verhouding wel heel erg breed. Bekijk nu overzichtskaart GB15F.
 - a. Wat kun je nu zeggen over Willemstad en de A29 en overzichtskaarten in het algemeen.

F. DE BLADWIJZERS (Achterin en op de binnenkaft van de atlas)

Een bladwijzer is een kaart van een groot gebied verdeeld in allerlei vakken. Een bladwijzer staat vaak aan de binnenkant van de kaft achter in de atlas. De bladwijzer kun je gebruiken als je snel een plaats wilt opzoeken waarvan je al ongeveer weet waar die ligt. Je zoekt op de bladwijzer het gebied op waar die plaats ligt. Je kijkt daarna in welk vak dat gebied ligt en welk nummer daarbij staat. Dat nummer is het nummer van de kaart waarop je de plaats die je zoekt, kunt vinden. De bladwijzer staat op het achterschutblad. Als je snel een land op wilt zoeken en je weet waarhet ongeveer ligt, kun je het beste op de bladwijzer kijken.

Opdrachten bij F

1. Zoek bladwijzers voor de kaarten van:
 - a. Afrika
 - b. Midden-Amerika
 - c. De Aarde
 - d. België-Luxemburg

G. HET REGISTER

Met een **register**. De registers staan achter in de atlas. In het **namenregister** staan alle namen uit de Atlas op alfabetische volgorde. In het **zaakregister** staan alle kaarten ingedeeld naar onderwerp.

Je ziet in het register de plaatsnaam en een aantal getallen. Bijvoorbeeld: **Giekerk (38-39 D3) 24-24D3**

De getallen **(38-39) 24-25** achter de aardrijkskundige naam zijn de **kaartnummers**.

De letter en het getal **D3** verwijzen samen naar **een deel op de kaart**, waarin de plaats ligt.

Hoe zoek je een kaart op in de atlas?

In het namenregister staat achter iedere naam eerst het bladnummer. Het bladnummer geeft aan op welke bladzijde in de atlas je die kaart kunt vinden. Achter het bladnummer staan vervolgens een letter en een cijfer die verwijzen naar een vak op de kaart.

Topografische en overzichtskaarten zijn in vakken verdeeld. Langs de bovenrand van de kaart staan letters en langs de zijkant cijfers. Elk vak heeft daardoor zijn eigen combinatie van een letter en een cijfer, de coördinaten.

Opdrachten bij G

1. Lees de opdracht eerst helemaal door.
 - a. Zoek in het register de namen op.
 - b. Schrijf in het schema het registernummer
 - c. Schrijf in het schema in welk land de plaatsen liggen.
 - d. Schrijf in het schema de cijfers en letters die in het register achter de naam staan.

Naam	Registernummer	Land
Lippenhuizen	(38-39 E3) 24-25 E3	Nederland
Tsjasnotsjor		
Onverwacht		
* De berg: Aconcagua		

H. Opdrachten bij de opdrachtenkaart

Opdrachten bij de Opdrachtenkaart

1. Zoek in de atlas naar de kaart 'De Aarde: Aardbevingen en Vulkanisme'.
 - a. Kleur in de kaart de gebieden waar de meeste aardbevingen voorkomen groen. Vul de legenda van de opdrachtenkaart in.
 - b. Teken in de kaart de gebieden waar de meeste vulkanen voorkomen rood. Teken het symbool in de legenda van de opdrachtenkaart.
2. Geef op de opdrachtenkaart aan waar de berg Kilimanjaro ligt. Gebruik het juiste symbool en teken deze na in de legenda van de opdrachtenkaart.
3. Wanneer je wilt weten waar de woestijnen op aarde te vinden zijn, dan kun je voorin de atlas terecht. Je zoekt vervolgens de gegevens over de aarde, die te maken hebben met de geologie en bodems. Geologie betekent namelijk kennis over de aarde en bodem.
 - a. Kleur in de wereldkaart de woestijnbodems geel. Vul de legenda bij de opdrachtenkaart in.
4. Met de bladwijzers achter in de Atlas kun je snel kaarten zoeken. Teken in de opdrachtenkaart het vlak van de kaart van Australië en Nieuw-Zeeland.
5. Teken het vlak van de Bladwijzer die achter in je Atlas staat van Midden-Amerika in de opdrachtenkaart.
6. * Zoek via het landenregister naar het land Paraguay. Kleur het land bruin. Vul de legenda bij de opdrachtenkaart in.

H. Opdrachtenkaart.

Het is nu tijd om je kennis te checken en toe te passen. Aan de hand van enkele vragen verzamel je gegevens. Op de onderstaande wereldkaart vul je de gegevens in. Vergeet daarbij niet de legenda in te vullen.

A world map showing the outlines of continents and countries, intended for a geography assignment. The map is set against a light blue background representing the oceans. The continents are white with black outlines. The map is positioned on the left side of a larger light blue rectangular frame.

Legenda	
	Aardbevingen
	Vulkanen
	Kilimanjaro
	Woestijnbodems
	Paraguay

Bron: Wiki Commons